

Fotos: Nis Jensen

At male med lak i Hanoi

To danske kvinder har studeret kunsten at lave lakmalerier på Hanoi Academy of Fine Arts

Af Kirsten Broager

Annemette og jeg mødtes tilfældigt i 2001 i Hanoi i et maleværksted for udlændinge, oprettet af Kunstakademiet Hanoi Academy of Fine Arts.

Her var ca. 30 kvinder og mænd fra hele verden, f.eks. Japan, Canada, Israel, Australien, England, Tjekkiet, USA, Indonesien og Danmark. Næsten alle var "medfølgende" til partnere, der i kraft af et spændende internationalt job boede i Hanoi i en kortere eller længere periode.

Det var et åbent, afslappet og inspirerende

miljø, med en god blanding af trænede kunstnere og nybegyndere - men alle lige lykkelige for muligheden af dette fristed.

Madame My, en myndig lærer

Madame My, vietnamesisk kunstner og lærer, herskede i dette store luftige rodede lokale fyldt med gamle træborde og stole, malerbøtter og halvfærdige malerier. Hun gik stille rundt mellem de stærkt koncentrerede kunstnere, og så dem over skulderen. Hun kommenterede eller gav gode råd til den enkelte. Hendes

afslappede, men myndige form, skabte en hyggelig og munter atmosfære, hvori man kunne afprøve teknikker inden for lakmaleriet.

Jævnligt svævede der små sølvflager rundt i luften. Det betød, at nogle var i gang med at lægge sølv på lakplader. Men det var også spændende at lægge knuste æggeskaller eller mudder fra Den Røde Flod ned i lakken for at opnå specielle effekter.

Lak fascinerer

Gennem studieårene på værkstedet og ekspe-

Annemette Holm til venstre og Kirsten Broager yderst til højre på deres workshop på Kulturdagen, foråret 2009

Kirsten Dorph Broager

Født 1946

Udstillinger:

Danmark: "Det sanselige Indien"- fotos, effekter og foredrag – fra 2000 til 2002. DBB - Danmarks Blindbibliotek, Avedøre Bibliotek, IBOS (Instituttet for Blinde og Svagsynede) og Birkerød Bibliotek. "Lakmalerer og workshop" i Østerbrohuset i København på Kulturdag i Dansk-Vietnamesisk Forening marts 2009 sammen med Annemette Holm.

Vietnam: Fotoudstilling på Sofitel Metropole, EU-Jazzfestival 2002. Fotoudstilling på Sofitel Plaza 2003 og 2004. Exhibition of Lacquer paintings, Hanoi Fine Arts University, 2003.

Egypten: Photo Contest Exhibition, Cairo, 2007. "Born in Egypt", Paintings by three international artists: Kirsten Dorph Broager, Pritty Teeluck Gaffer and Sheela Karim. Galerie Toot, Cairo, 2007.

Studier: Jeg har studeret lakmaling fra 2002 til 2004 på Hanoi Fine Arts University. Fra 2004 – 2007 har jeg malet med olie og akryl hos lærer Khaled Zayton i Cairo på El Sawy Culture Centre.

Kirsten Dorph Broager

Bregnerødvej 40, DK 3460 Birkerød. Tel (45) 45 81 24 86. Mobil: (45) 41 16 92 70

E-mail: poul-bro@mail.tele.dk / www.kirstenicairo.blogspot.com

rimerne med materialer, farver og former kom vi begge to til at holde rigtig meget af lak. Lak fascinerer, og for en nybegynder som undertegnede, der aldrig har tegnet eller malet før, var det en åbenbaring at få lak mellem hænderne. Jeg startede med et maleri af lotusblomster – og sluttede af to år senere med en fantasi, jeg kaldte 'Livets røde tråd'.

Jeg opnåede også at komme på udstilling. Hvert år arrangerede madame My en udstilling med udvalgte arbejder fra holdet. Jeg var meget stolt, da jeg så mine lakmalerier blandt professionelle kunstnere. Mine to års studier i lakmaleri resulterede i et certifikat fra skolen.

Tilbage i Danmark

Det fantastiske ved lak er, at det skinner og at det ændrer sig efter skiftende belysninger og bliver levende. I Vietnam er der tradition for at male lakmalerier i mørke og i stærke farver, men tilbage i Danmark får man vældig lyst til at male med lak der mere tiltaler et nordisk

øje. Det forsøgte vi at vise og demonstrere på Kulturdagen 14. marts på vores workshop. Vi ville gerne vise danskerne en anden form for vietnamesisk lakmaleri, der ikke er så mørk og traditionel, men derimod lys og let med metaliske glimt, der kommer af en kombination af lak, sølv, bladguld, kobber og mudder.

Vi glæder os til at komme videre med lakmaleriet i Danmark.

Annemette Holm

Født 1947

Udstillinger:

Filippinerne, Vietnam, Tyskland, Sverige og Danmark: Metropolitan Museum, Manila, Ayala Museum, Manila, Den Permanente, København, Kunstnernes Efterårsudstilling (KE), Kunstnernes Sommerudstilling (KS), Bornholms Kunstmuseum, Kirsten Kjærs Museum, Helligåndshuset, Skovhuset, Værløse, Galleri Aurora, Møn, Tosserco Galleri, Hanoi, Hanoi Fine Arts University.

Herudover teater – og skoleudsmykninger

Arbejdsfelt:

Lak- og tekstil – to modsætninger i hårde og bløde materialer

Malede tekstiler af bomuld og silke, sammensat af 3-dimensionale collager og skulpturer i stof og jern

Fra 2000 til 2004 studeret lakmaling på Hanoi Fine Arts University.

Annemette Holm

Livjærgade 44, 1 th., DK 2100 København Ø. Tel. (45) 61 33 47 54

E-mail: Annemette_holm@yahoo.dk

Lakkens historie

Brugen af lak som teknik er flere tusind år gammel og stammer oprindeligt fra Kina, hvor man brugte lak til at gøre ting vandtæt. Lakkunst i betydningen at dekorere ting er lige så gammel. Lakmaleriet kom til Vietnam på 1400-tallet. Lakkunst som den kendes i dagens Vietnam startede med franskmændenes introduktion af vestlig maleteknik på Ecole des Beaux Arts d'Indochine i 1925.

Inspiration fra Japan

Kombinationen af vestlig maleteknik med den traditionelle lakteknik gav stødet til en helt ny kunstform. Specielt da japanske kunstnere blev inviteret til Hanoi Academy of Fine Arts i 1930'erne for at inspirere de studerende udviklede det sig en helt ny retning. Fra 1980 har unge vietnamesiske kunstnere revolutioneret den gamle lakkunst og placeret lakmaleriet i en ny og spændende sammenhæng.

Hvad er lakmaleri?

Selve laksubstansen er harpiks fra en speciel træsort. Et lakmaleri laves på en sort lakplade, der er en træplade præpareret med adskillige lag lak.

- Lakpladen males med lak, ofte i 8-10 lag.
- Farver, æggeskal, guld- og sølvblade, perlemor, mudder, savsmuld og andet kan blandes i lakken og/eller lægges mellem lagene.
- For hvert lag tørres og hærdes lakken.
- Derefter sliber man let, hvorved de tidligere malede/indlagte lag kommer til syne. Det er ved slibeprocessen, det kunstneriske fremstår. Teknikken er helt modsat olie og akryl, hvor man bygger op lag på lag. I lakmaleriet sliber man ned for at få nye farver og former til at fremstå.
- Når maleriet er færdigt, poleres eller lakeres hele overfladen, som derefter fremtræder smuk, skinnende og holdbar. Fremstillingen af et lakmaleri kan være en proces, der tager flere måneder. Derfor arbejder man gerne på flere malerier ad gangen. Det kræver stor tålmodighed at være lakmaler.

Fotos fra Kulturdag 2009: www.davifo.dk/foto